

**אשרור מזכר הבנות בין ממשלת מדינת ישראל וממשלת איחוד האמירויות הערביות בדבר
שיתוף פעולה בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום**

הצעה להחלטה

מחליטים :

א. לאשרר את מזכר ההבנות בין ממשלת מדינת ישראל וממשלת איחוד האמירויות הערביות בדבר שיתוף פעולה בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום, שנחתם ביום י"ד בחשוון התשפ"ב, 20.10.21, בידי שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה בישראל ושרת הטכנולוגיות הגבוהות באיחוד האמירויות הערביות, המצ"ב.

ב. לייפות את כוחו של שר החוץ ליישם החלטה זו.

דברי הסבר

רקע כללי

1. ביום י"ד בחשון התשפ"ב, 20.10.21, נחתם מזכר הבנות בין ממשלת מדינת ישראל, באמצעות שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה, ובין ממשלת איחוד האמירויות הערביות, באמצעות שרת הטכנולוגיות הגבוהות, בדבר שיתוף פעולה בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום.
2. ההסכם מהווה נדבך חשוב בפעילות סוכנות החלל הישראלית ובטיפול קשריה עם סוכנויות חלל זרות ברחבי העולם.
3. כמו כן, הסכם זה מהווה ביטוי מעשי ל"הסכמי אברהם" מיום 15.9.2020, ויש לו חשיבות מדינית.
4. ההסכם טעון אשרור הממשלה על מנת שיכנס לתוקף.
5. ההסכם יניח תשתית משפטית לשיתוף פעולה עתידי בין סוכנות החלל הישראלית שבמשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לבין מקבילתה באיחוד האמירויות. זאת בדומה להסכמי מסגרת שבין סוכנות החלל הישראלית והמינהל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל של ארצות הברית של אמריקה (NASA), להסכם עם סוכנות החלל הגרמנית (DLR) ולהסכמים דומים נוספים.
6. ההסכם יקים מסגרת משפטית יעילה לשיתופי פעולה בין הצדדים, באמצעות צוותי עבודה משותפים לשתי סוכנויות החלל. ככל שבעתיד יימצאו פרויקטים מתאימים לשיתופי פעולה הם יתבצעו לאחר חתימה על הסכמי יישום מפורטים.
7. בין הצדדים כבר נחתמו מכתבי כוונה ביחס לשיתופי פעולה במחקר מדעי משותף מתוצרי הלוויין הישראלי-צרפתי "יונוס", ולכוונה לשיתוף פעולה במשימה של העמותה הישראלית ספיס.אי.אל לשלוח חללית לירח "בראשית 2", וצוותי עבודה משותפים בשני המשרדים (הישראלי והאמירתי) יפעלו בהתאם.
8. לפי סעיף 10 לתקנון הממשלה הובא ההסכם לידיעת חברי הכנסת. ביום 5.1.2021 הודיעה מזכירות הכנסת כי לא ננקטה בכנסת פעולה בנושא, ואשר על כן מוגש בזה ההסכם לאשרור.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

אין.

תקציב

אין.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

למשרדי המשפטים והחוץ אין מניעה לאשרור מזכר ההבנות.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה לקבל את ההחלטה כמפורט בחוות הדעת המצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 06 פורמאלי

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שרת החדשנות, המדע
והטכנולוגיה

י"ז בשבט התשפ"ב

19 בינואר 2022

הלשכה המשפטית

ד' שבט תשפ"ב
06 ינואר 2022

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: אשרור מזכר הבנות בין ממשלת מדינת ישראל וממשלת איחוד האמירויות הערביות בדבר שיתוף פעולה בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. ההסכם הנ"ל נחתם ביום י"ד בחשוון התשפ"ב, 20.10.21, וטעון אשרור הממשלה על מנת שיכנס לתוקף.
2. מטרת ההסכם היא לספק את התשתית המשפטית לשיתוף פעולה עתידי בין סוכנות החלל הישראלית שבמשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה לבין מקבילתה באיחוד האמירויות. זאת בדומה להסכמי מסגרת שבין סוכנות החלל הישראלית והמינהל הלאומי לאווירונאוטיקה וחלל של ארצות הברית של אמריקה (NASA), להסכם עם סוכנות החלל הגרמנית (DLR) ולהסכמים דומים נוספים.
3. מטרתו של ההסכם היא לכוון מסגרת משפטית יעילה לשיתופי פעולה בין הצדדים. ככל שבעתיד יימצאו פרויקטים מתאימים לשיתופי פעולה הם יתבצעו לאחר חתימה על הסכמי יישום מפורטים.
4. יצוין כי בין הצדדים כבר נחתמו מכתבים הנוגעים לכוונה לשיתוף פעולה במחקר מדעי משותף מתוצרי הלוויין הישראלי-צרפתי "ונוס", ולכוונה לשיתוף פעולה במשימה של העמותה הישראלית ספייס.אי.אל לשלוח חללית לירח "בראשית 2".
5. ההסכם מהווה נדבך חשוב בפעילות סוכנות החלל הישראלית ובטיפול קשריה עם סוכנויות חלל זרות ברחבי העולם.
6. כמו כן, ההסכם מהווה ביטוי מעשי ל"הסכמי אברהם" מיום 15.9.2020, וככזה יש לו חשיבות מדינית.
7. לפי סעיף 10 לתקנון הממשלה הובא ההסכם לידיעת חברי הכנסת. ביום 5.1.2021 הודיעה מזכירות הכנסת כי לא ננקטה בכנסת פעולה בנושא.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

אין קשיים משפטיים ביחס לאשרור הסכם זה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

מצ"ב עמדת מחלקת אמונות ביני"ל במשרד החוץ לפיה אין מניעה מבחינתם לאשרר את ההסכם.

מצ"ב עמדת המחלקה למשפט בין-לאומי בייעוץ וחקיקה לפיה אין מניעה מבחינתם לאשרר את ההסכם.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

חתימה

לשכה משפטית במשרד החדשנות, המדע
והטכנולוגיה

תפקיד

משה אוסטר, עו"ד

שם

מזכר הבנות

בין

ממשלת מדינת ישראל

וממשלת איחוד האמירויות הערביות

בדבר שיתוף פעולה בחקר ובניצול של

החלל החיצון למטרות שלום

ממשלת מדינת ישראל וממשלת איחוד האמירויות הערביות (להלן: "הצדדים"),

בהמשך ל"חוזה השלום, היחסים הדיפלומטיים והנורמליזציה המלאה בין מדינת ישראל ואיחוד האמירויות הערביות " שנחתם בווינגטון הבירה ב-15 בספטמבר 2020 (להלן: "חוזה השלום"), ובעיקר סעיף 5 שלו;

בהיזכרן בעקרונות המוסכמים לשיתוף פעולה בתחום המדע, הטכנולוגיה והשימושים בחלל החיצון למטרות שלום, שצורפו כנספח לחוזה השלום, ובשאיפתן להביע את העניין המשותף שלהן בכינון ובפיתוח של שיתוף פעולה מועיל הדדי בתחום החקר והניצול של החלל החיצון למטרות שלום;

בנחישותן להבטיח שלום, יציבות, ביטחון ושגשוג בני קיימא לשתי מדינותיהם ולפתח ולחזק את כלכלותיהם הדינמיות והחדשניות;

באשרן מחדש את אמונתן המשותפת כי כינון שלום ונורמליזציה מלאה ביניהן יכולים לסייע בשינוי המורח התיכון על ידי דחיפה לצמיחה כלכלית, חיזוק החדשנות הטכנולוגית ויצירת יחסים קרובים יותר בין העמים;

בתחשב בהוראות האמנה מ-1967 בדבר עקרונות מנחים לפעילויותיהן של מדינות בחקר החלל החיצון, לרבות הירח וגופים שמימיים אחרים, והשימוש בו;

בהביען את העניין המשותף שיש להם בכינון ובפיתוח של שיתוף פעולה שוויוני ומועיל הדדי בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום;

הסכימו לאמור:

סעיף 1

יעד והיקף

1. יעדו של מזכר הבנות זה הוא לקבוע את המסגרת המשפטית ליצירה ופיתוח של פעילויות שיתוף פעולה בין הצדדים בחקר ובניצול של החלל החיצון למטרות שלום.

2. יישומו של מזכר הבנות זה על ידי כל צד יתנהל באופן העולה בקנה אחד עם החוקים, התקנות והנהלים הלאומיים בני ההחלה שלו ובהתאם להוראות אמנות בינלאומיות בנות החלה ששתי המדינות הן צדדים להן.

סעיף 2

תחומי שיתוף פעולה

הצדדים רשאים לשתף פעולה בתחומים הבאים :

- (א) פעולות לוויין ויישומיהן ;
- (ב) תצפית כדור הארץ, כולל מדע וניטור כדור הארץ ;
- (ג) מערכות לחקר החלל, כולל רובוטיקה, כלי רכב ומערכות אופטיות ;
- (ד) פיתוח והדגמה של טכנולוגיית חלל ;
- (ה) מחקר ופיתוח ;
- (ו) לימודי חלל ;
- (ז) תיאום בפורומים רב-לאומיים, מקום שבר החלה ; וכן
- (ח) תחומי עניין אחרים מוסכמים הדדית ע"י שני הצדדים בהסכמה הדדית בכתב.

סעיף 3

צורות של שיתוף פעולה

שיתוף הפעולה בתחומים הנזכרים בסעיף 2 למזכר הבנות זה יתנהל בצורות הבאות :

- (א) יישום תכניות ופרויקטים משותפים ;
- (ב) חילופי מומחים, מידע ונתונים, וכן נהגים תקינים וניסיון ;
- (ג) הכשרת מומחים ובעלי התמחויות ;
- (ד) סדנאות, סימפוזיונים וכנסים משותפים ;
- (ה) קידום פעילויות שיתוף פעולה בין תעשיות החלל ;
- (ו) פרסומים משותפים ;
- (ז) קידום פעילויות חלל ; וכן
- (ז) כל צורה אחרת של שיתוף פעולה המוסכמת ע"י הצדדים בהסכמה הדדית בכתב.

פעילויות שיתוף פעולה יוגדרו וייקבעו על ידי ועדת ההיגוי, בהתאם לסעיף 5 להלן.

סעיף 4 **הרשויות המוסמכות**

הרשויות המוסמכות האחריות ליישום מזכר הבנות זה יהיו :

- א) מטעם ממשלת מדינת ישראל : סוכנות החלל הישראלית (ISA) ממשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.
- ב) מטעם ממשלת איחוד האמירויות הערביות : סוכנות החלל של איחוד האמירויות הערביות (UAESA).

סעיף 5 **הסדרי שיתוף פעולה ספציפיים**

1. על מנת לבצע פעולות שיתוף פעולה לפי מזכר הבנות זה, הצדדים רשאים לעשות "הסדרי שיתוף פעולה ספציפיים" בתחומי שיתוף הפעולה בסעיף 2.
2. כל הסדר שיתוף פעולה ספציפי יפרט את מטרות הפרויקט, תפקידיהם ותחומי אחריותם של הצדדים, אופי והיקף פעילות שיתוף הפעולה, נקודות המוקד, מדיניות הנתונים הקשורה לפרסום ולתקשורת בין הצדדים, הוראות הנוגעות למשאבים אנושיים וחומריים, כניסה לתוקף ומשך וכל הוראה אחרת שהצדדים מוצאים לנכון.

סעיף 6 **ועדת היגוי**

על מנת לתאם את פעילויותיהם, הצדדים רשאים להקים ועדת היגוי, המורכבת ממספר שווה של נציגים מכל צד.

בראש ועדת ההיגוי יישבו במשותף המנהל של ISA והמנהל של UAESA, או נציגיהם המיועדים.

ועדת ההיגוי תהיה אחראית :

- א) לזיהוי פעולות שיתוף פעולה העשויות להתנהל במסגרת הסדרי שיתוף פעולה ספציפיים, וכן להערכת יישומן ;
- ב) לאישור כל תחום או צורה נוספים של שיתוף פעולה ; וכן
- ג) לבחינת כל שאלה הקשורה ליישום מזכר הבנות זה.

כל החלטות ועדת ההיגוי יתקבלו בהסכמה הדדית של ראשי ועדת ההיגוי.

סעיף 7

מימון

הצדדים יחיו אחראים למימון פעילויותיהם ותחומי האחריות שלהם, לרבות הובלה וקיום של כוח האדם שלהם, וחובלת כל פריטי הציוד והתיעוד שהם אחראים עליהם. יכולתם של הצדדים למלא את אחריותם תהיה כפופה לזמינות כספים מתאימים ולנהלי המימון של כל אחד מהם.

כל צד יבטיח את ההודעה לצד האחר וההתייעצות אתו במקרה של היתקלות בבעיות מימון העלולות להשפיע על הפעילויות שהוא אחראי עליהן; הודעה זו תימסר בהקדם האפשרי.

סעיף 8

קניין רוחני

כל צד יהיה בעל קניין רוחני שהוא עצמו השיג לפני או מחוץ להיקף מזכר הבנות זה.

כל קניין רוחני שנהגה או פותח במלואו על ידי צד אחד אך ורק בביצוע הפעילויות לפי מזכר הבנות זה, יהיה בבעלותו של אותו צד על פי החוקים בני החחלה של מדינתו.

במקרה של קניין רוחני שנהגה או פותח במשותף ע"י הצדדים במהלך ביצוע מזכר הבנות זה, הצדדים יעשו הסדרי בעלות משותפת מתאימים, שיעסקו בעיקר בפרטי הבעלות המשותפת, הנוהל לרכישת הגנה על זכויות קניין רוחני הקשורות לתוצאות, וחשימוש בזכויות או בתוצאות של הקניין הרוחני, בהתאם לחוקים הלאומיים בני החחלה של כל אחד מהם ולהוראות האמנות הבינלאומיות בנות החחלה הנוגעות בדבר, ששתי המדינות הן צדדים להם.

סעיף 9

חילופי מידע

1. הצדדים מסכימים להעביר זה לזה, בכפוף לחוקים בני החחלה של כל אחד מהם, את המידע הדרוש לביצוע התחייבויותיהם, על פי מזכר הבנות זה והסכמי שיתוף הפעולה הספציפיים בהתאם לעקרונות המנחים הבאים:

א) כל צד מסכים שלא לגלות, בכל דרך שהיא, מידע שהועבר בסודיות על ידי הצד האחר במהלך יישום מזכר הבנות זה ללא אישור מראש ובכתב של הצד האחר. אם המידע מועבר בעל-פה, יש לאשר את אופיו הסודי בכתב במהירות האפשרית אחרי הפצתו;

ב) כל צד מסכים שלא לגלות את התוצאות שהתקבלו במהלך יישום מזכר הבנות זה;

ג) כל המידע המועבר בסודיות ע"י צד אחד לצד האחר, נשאר קניינו של הצד המעביר לבקשת האחרון, הצד המקבל יחזיר לצד המעביר את כל המידע שהועבר בסודיות וכן כל העתק או גרסה נגזרת שייתכן כי נעשו ממנו.

2. ההתחייבויות הקבועות בסעיף זה לא יחולו על המידע הבא, ובהתאם להוראות החוקים הלאומיים הנוגעים בדבר :

- א) מידע שהיה ברשות הציבור לפני גילוי, או אחרי גילוי ללא כל הפרח של מזכר הבנות זה;
- ב) מידע שכבר היה ידוע לצד המקבל לפני הפצתו, ובלבד שאותו צד יוכל לחוכיח זאת במסמכים כתובים;
- ג) מידע שנוצר באופן עצמאי ובתום לב על ידי הצד המקבל לפני גילוי לפי מזכר הבנות זה;
- ד) מידע, אשר לא סווג כ"סודי" על ידי הצד המעביר.

3. במקרה של סיום מזכר הבנות זה, ההתחייבויות הקבועות בסעיף זה יישארו בתוקף, בהתאם להוראות החוקים הלאומיים הנוגעים בדבר של כל צד.

4. הצדדים ינקטו את כל האמצעים הדרושים כדי להבטיח שההתחייבויות הנ"ל יכובדו על ידי כוח האדם שלהם וכן על ידי צדדים שלישיים קשורים, הנזכרים בסעיף 14.

סעיף 10

הפצת מידע

הצדדים יתאמו את שחרור המידע הציבורי הנוגע לפעילויות שיתוף הפעולה המבוצעות במסגרת מזכר הבנות זה ויזכירו את התפקיד והתרומה של כל צד.

סעיף 11

ייבוא וייצוא של טובין

כל צד יתייעץ עם הרשויות המוסמכות הנוגעות בדבר שלו על מנת לספק לצד האחר את התמיכה הדרושה לייבוא וייצוא זמניים של טובין ואו שירותים הדרושים ליישום פעילויות שיתוף פעולה הנובעות ממזכר הבנות זה, בהתאם לחוקים ולתקנות הלאומיים שלו.

כל פעילות שתבוצע על ידי הצדדים על פי מזכר הבנות זה תהיה כפופה לכל הרגולציה בדבר הפיקוח על הייצוא שבתוקף בכל אחת ממדינותיהם.

סעיף 12

חילופי כוח אדם

על מנת להשיג את יעדו של מזכר הבנות זה, כל צד רשאי לארח מומחים או מדענים מהצד האחר לפעילויות מחקר או לביקורים מדעיים, וכן לסימפוזיונים, כנסים ואירועים אקדמיים אחרים.

אלא אם כן הוסכם אחרת, הצד השולח מומחים או מדענים יכסה את כל ההוצאות חקשורות, כגון משכורות, מגורים ואש"ל.

כוח האדם המבקר הנוכח יהיה חייב לציית לחוקים, לתקנות ולנהלים שבתוקף אצל הצד המארח. אם הם נדרשים לעשות כן ע"י הצד המארח, כוח האדם המבקר יחתום על הסכמי סודיות לפני כניסתו לצד המארח.

סעיף 13

כניסה ויציאה של כוח אדם

כל צד יתייעץ עם הרשויות המוסמכות הנוגעות בדבר שלו על מנת לספק את האמצעים הדרושים לכניסה, שהייה ועזיבה של כוח האדם המעורב באופן רשמי בפעילויות שיתוף הפעולה הנגזרות ממזכר הבנות זה. כוח אדם כאמור יהיה כפוף להוראות ההגירה, הכספים, המכס, התברואה וחביטחון הלאומי שקובעים החוקים, התקנות ונהלים של כל צד אצל הצד המארח ולא יוכלו לנהל כל פעילות שאיננה מאלה הנוגעות לתפקידיהם. כוח האדם יעזוב את המדינה המארחת, בהתאם לחוקים ולתקנות הלאומיים שלה.

סעיף 14

צדדים שלישיים קשורים

הצדדים רשאים להחליט במשותף להזמין צדדים שלישיים להשתתף בפעילויות שיתוף הפעולה שיבוצעו במסגרת הסדרי שיתוף פעולה ספציפיים.

סעיף 15

יישוב מחלוקות

כל מחלוקת העשויה להתעורר בין הצדדים ביחס לפרשנותו או להחלתו של מזכר הבנות זה תיושב בדרכי נועם באמצעות התייעצויות הדדיות או במשא ומתן.

סעיף 16

שינויים

1. ניתן לתקן מזכר הבנות זה לפי הצורך מעת לעת בהסכמה הדדית בכתב של הצדדים.
2. כל תיקון כאמור ייכנס לתוקף בהתאם לנהלים הדרושים לכניסתו לתוקף של מזכר הבנות זה ויהווה חלק בלתי נפרד ממזכר הבנות זה.

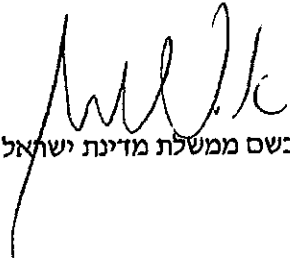
סעיף 17

כניסה לתוקף, משך וסיום

1. מזכר הבנות זה ייכנס לתוקף בתאריך המאוחרת מבין האגרות הדיפלומטיות שבאמצעותן הצדדים מודיעים זה לזה על השלמת הנהלים המשפטיים הפנימיים הדרושים לכניסתו לתוקף של מזכר הבנות.
2. מזכר הבנות זה יישאר בתוקף לפרק זמן של חמש (5) שנים ויתחדש מאליו לפרקי זמן עוקבים של חמש (5) שנים, אלא אם כן אחד הצדדים מודיע לצד האחר בכתב על שאיפתו להביאו לידי סיום, בהתאם להוראות סעיף זה, לפחות שישה (6) חודשים לפני תום התקופה הראשונה או כל תקופה אחרת של תוקף.
3. סיומו או פוג תוקפו של מזכר הבנות זה או כל הסכם שיתוף פעולה ספציפי מכוחו לא ישפיע על ההתחייבויות של כל צד לפי סעיף 8 (קניין רוחני), סעיף 9 (חילופי מידע), סעיף 11 (ייבוא וייצוא של טובין) וסעיף 12 (חילופי כוח אדם), אלא אם כן הסכימו הצדדים הדדית אחרת.
4. על אף סיומו או פוג תוקפו של מזכר הבנות זה, הוראותיו ימשיכו לחול על שיתוף פעולה לפי כל הסדר שיתוף פעולה ספציפי שבתוקף במועד הסיום או פוג התוקף, למשך הסדר שיתוף הפעולה הספציפי האמור.

נעשה בדובאי ביום י"ד בחשוון התשפ"ב, שהוא יום 14 ברביע אל-אוול 1443, ויום 20 באוקטובר 2021, בשני עותקים כל אחד בשפות עברית, ערבית ואנגלית, ולכל הנוסחים דין מקור שווה. במקרה של הבדלי פרשנות בין הנוסחים, הנוסח האנגלי יגבר.

בשם ממשלת איחוד האמירויות הערביות

בשם ממשלת מדינת ישראל